

Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om beredskap för räddningsinsatser samt räddningstjänst på flygplats;

TSFS 2010:29

Utkom från trycket
den 17 mars 2010

beslutade den 3 mars 2010.

Transportstyrelsen föreskriver följande med stöd av 55 § luftfartsförordningen (1986:171) och beslutar följande allmänna råd.

LUFTFART

Serie AGA

Inledande bestämmelser

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter ska tillämpas vid drift av certifierade flygplatser med instrumentinflygningsprocedur(er), med undantag för flygplatser som endast är avsedda för helikopter verksamhet, samt av den som avser att bedriva utbildning för personal som ska utöva räddningstjänst på certifierade flygplatser.

Grundläggande bestämmelser om flygplatser finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 216/2008 av den 20 februari 2008 om fastställande av gemensamma bestämmelser på det civila luftfartsområdet och inrättande av en europeisk byrå för luftfartssäkerhet, och om upphävande av rådets direktiv 91/670/EEG, förordning (EG) nr 1592/2002 och direktiv 2004/36/EG¹.

Definitioner och förkortningar

2 § I dessa föreskrifter avses med

inflygningsområde fastställt område på marken eller vattnet i anslutning till en banas tröskel med en fastställd utsträckning i sida och längd och vars mittlinje utgör en förlängning av banans centrumlinje

¹ EUT L 79, 19.3.2008, s. 1, (Celex 32008R0216).

<i>insatsledare</i>	person vid flygplatsen som på uppdrag av den kommunala räddningstjänsten leder en räddningsinsats intill dess att ledningen tas över av den kommunala räddningstjänsten
<i>insatstid</i>	tid mellan det första anropet till flygplatsens räddningstjänst och till att släckmedel kan appliceras med en tömningshastighet av minst 50 procent av tömningshastigheten för den aktuella flygplatskategorin
<i>kommersiell flygtransport</i>	transport som utförs av luftfartyg för befordran av passagerare, frakt eller post mot ersättning; luftfarten kan antingen vara regelbunden eller oregelbunden
<i>maximal startmassa (MTOM)</i>	den maximala massan (vikten) hos luftfartyget vid start och som beräknas vid början av startrullsträckan.

Planering och övningar för räddningsinsatser på flygplats

3 § Av förordning (EG) nr 216/2008 framgår att en flygplats ska upprätta en plan för räddningsinsatser och att planen vid behov ska samordnas med lokalsamhällets plan för nödsituationer.

Den som driver en flygplats ska se till att

1. planen innehåller en redogörelse för hur eventuell samordning ska ske mellan lokala myndigheter som exempelvis kommunal räddningstjänst, lokal polis, sjukvårdsinstanser och andra nödvändiga samhällsfunktioner,

2. övningar vid behov genomförs tillsammans med lokala myndigheter för att säkerställa att planen är effektiv,

3. planen prövas genom övningar på flygplatsen i intervall som inte överstiger två år,

4. delövningar genomförs under mellanliggande år för att säkerställa att brister som identifierats under övningarna enligt punkt 3 samt aktuella brister åtgärdas, och

5. planen omfattar tillgång till och samverkan med andra räddningstjänstfunktioner som är anpassade för ändamålet när en betydande del av in- eller utflygningarna vid flygplatsen sker över svår terräng och vatten.

4 § Planen för räddningsinsatser ska stå i proportion till omfattningen på flygverksamheten.

Allmänna råd

Planen för räddningsinsatser bör minst ha följande innehåll:

1. När larm ska utlösas och hur insatser ska koordineras.

2. En beskrivning av hur en fast, eller vid behov mobil, samordningscentral inrättas för samordning av räddnings- och krisinsatser på flygplatsen.

3. Instruktioner till individer eller enheter om de åtgärder som krävs för att initiera och genomföra planen.

4. Procedurer för att leda passagerare som har evakuerats från en nödsituation till ett säkert område.

Instruktioner för räddningsinsatser bör klart och tydligt omsätta planen till en eller flera procedurer som kan säkerställa att målen uppfylls.

Planen bör visa hur personalens psykiska och fysiska förmåga att hantera nöd- och krissituationer upprätthålls i räddningsorganisationen.

Larmsystem, kommunikationssystem och kartmaterial bör finnas på en flygplats för att underlätta alarmering och kommunikation.

Räddningstjänst på flygplatser

5 § Av förordning (EG) nr 216/2008 framgår att en flygplats ska tillhandahålla räddningstjänst för kommersiella flygtransporter.

Den primära uppgiften för flygplatsens räddningstjänst är att genomföra insatser för att rädda liv vid luftfartsolyckor som inträffar inom flygplatsen eller i dess närhet. Släckinsatser ska genomföras för att möjliggöra nödutrymningar vid brand i samband med luftfartsolyckor.

Om det med hänsyn till flygplatsens verksamhet och omfattningen av de kommersiella flygtransporterna saknas möjlighet att etablera räddningstjänst inom flygplatsens organisation, kan Transportstyrelsen godkänna att räddningstjänsten tillhandahålls genom den kommunala räddningstjänsten. Detta gäller under förutsättning att

1. flygplatsen genom analyser och värderingar inom ramen för systemet för säkerhetsledning kan visa att flygsäkerheten hålls på en acceptabel nivå,

2. insatstiden hålls så låg som praktiskt möjligt och kan accepteras av Transportstyrelsen,

3. flygplatsen trafikeras av flygplan vars högsta tillåtna startmassa är 10 000 kg eller lägre, och

4. flygplatsen trafikeras av flygplan vars godkända kabinkonfiguration är inrättad för färre än 20 passagerare.

Allmänna råd

Flygplatsens närhet bör minst omfatta flygplatsområdets gränser inklusive inflygningsområdena och inflygningsljusinstallationernas längd. Det möjliga insatsområdet i flygplatsens närhet bör bestämmas i dialog med den kommunala räddningstjänsten.

6 § Den som driver en flygplats ska se till att

1. det finns tillräckligt med personal, utrustning (inklusive bärbar pejlutrustning och utrustning för positionsangivelse) och släckmedel för att kunna tillhandahålla räddningstjänst på flygplats och säkerställa den publicerade nivån på räddningstjänsten samt kravet på insatstid,

2. omfattningen på flygplatsens räddningstjänst står i proportion till den största typen av luftfartyg som trafikerar flygplatsen,

3. den utrustning som används för flygplatsens räddningstjänst är anpassad till flygplatsen och dess närhet, och

4. insatstiden för flygplatsens räddningstjänst inte överstiger 3 minuter till varje punkt på banor i användning under dagtid, vid god sikt och då de planerade insatsvägarna är fria från vatten, is eller snö, om inte flygplatsen utnyttjar undantaget i 5 § tredje stycket.

Allmänna råd

Insatsstyrkan bör bestå av en insatsledare och minst det antal personer ur räddningstjänstpersonalen som krävs enligt tabellen, så att de fordon och den utrustning som krävs för insatsen kan bemannas och användas i full utsträckning.

<i>Maximal start-massa (kg)</i>	< 18 000	18 000–27 000	>27 000–100 000	>100 000-500 000	>500 000
<i>Antal personer</i>	2	3	4	6	8

Allmänna råd

Utöver insatser för flygplatsens räddningstjänst till varje punkt på banor i användning bör insatser kunna göras så snabbt som möjligt till övriga delar av färdområdet.

7 § Av förordning (EG) nr 216/2008 bilaga Va B.1.m) framgår att den personal som ska utöva räddningstjänst ska ha rätt utbildning och vara behörig att arbeta i flygplatsmiljön och att det ska finnas ett utbildnings- och kontrollprogram.

Inom ramen för programmet ska personalens kompetens verifieras genom praktiska brand- och räddningsövningar. Personalen ska ha genomgått en grundläggande utbildning. För att tillhandahålla grundläggande utbildning för räddningstjänst på flygplats ska kraven i bilagan vara uppfyllda. Repetitionsutbildning ska genomföras i den omfattning och med den periodicitet som krävs med hänsyn till luftfartsverksamhetens omfattning.

Allmänna råd

För att tillhandahålla repetitionsutbildningar för räddningstjänst på flygplats bör kraven i bilagan vara uppfyllda.

Flygplatskategorier

8 § Flygplatsens räddningstjänst ska fastställa vilken skyddsnivå som krävs med hänsyn till det största luftfartyget som trafikerar flygplatsen. Flygplatskategorin fastställs med hjälp av flygplanlängden. Om den utvändiga kabinbredden är större än den kabinbredd som motsvarar flygplanlängden i tabellen, ska den närmast högre flygplatskategorin väljas.

Under förutsedda perioder med trafik med mindre flygplan än de som ligger till grund för flygplatskategorin, får räddningstjänsten dimensioneras enligt den flygplatskategori som motsvarar den aktuella perioden oberoende av antalet flygplanrörelser.

Flygplatskategori	Flygplanets totala längd	Största utvändiga kabinbredd
1	< 9 m	2 m
2	9 m – < 12 m	2 m
3	12 m – < 18 m	3 m
4	18 m – < 24 m	4 m
5	24 m – < 28 m	4 m
6	28 m – < 39 m	5 m
7	39 m – < 49 m	5 m
8	49 m – < 61 m	7 m
9	61 m – < 76 m	7 m
10	76 m – ≤ 90 m	8 m

9 § När antalet rörelser med flygplan i den högsta kategorin som vanligen använder flygplatsen är färre än 700 under de mest trafikintensiva, på varandra följande tre månaderna, får skyddsnivån som tillhandahålls vara en kategori lägre än den kategori som fastställts enligt 8 §.

10 § När antalet rörelser med flygplan i den högsta kategorin och den näst högsta kategorin som vanligen använder flygplatsen är färre än 700 under de mest trafikintensiva, på varandra följande tre månaderna, får skyddsnivån som tillhandahålls vara två kategorier lägre än den kategori som fastställts enligt 8 §.

Det som anges i första stycket i denna paragraf får tillämpas fram till och med den 31 december 2014.

Släckmedel och vattentillgång

11 § Flygplatsens räddningstjänst ska ha tillgång till den mängd släckmedel som framgår av tabellen nedan. Utrustningen ska kunna prestera den tömningshastighet som framgår av tabellen, kravet på tömningshastighet för kompletterande torra släckmedel ska dock vara uppfyllt senast vid utbyte eller nyanskaffning av utrustning. Tabellen anger medelvärden för mängd släckmedel och tömningshastighet.

Total vatten- och skumvätskekapacitet, som krävs i förhållande till dimensioner på de luftfartyg som använder flygplatsen						
Kategori av flygplats-räddningstjänst	Expanderande skumvätska typ A		Filmbildande skumvätska typ B		Kompletterande släckmedel	
	Vattenmängd som krävs (l)	Tömningshastighet, skumlösning/ minut (l)	Vattenmängd som krävs (l)	Tömningshastighet, skumlösning/ minut (l)	Torra släckmedel (kg)	Tömningshastighet (kg/sekund)
10	48 200	16 600	32 300	11 200	450	4,5
9	36 400	13 500	24 300	9 000	450	4,5
8	27 300	10 800	18 200	7 200	450	4,5
7	18 200	7 900	12 100	5 300	225	2,25
6	11 800	6 000	7 900	4 000	225	2,25
5	8 100	4 500	5 400	3 000	180	2,25
4	3 600	2 600	2 400	1 800	135	2,25
3	1 800	1 300	1 200	900	135	2,25
2	1 000	800	670	550	90	2,25
1	350	350	230	230	45	2,25

12 § För flygplatskategori 1 och 2 får upp till 100 % av vattenmängden ersättas med kompletterande släckmedel. För övriga flygplatskategorier får upp till 30 % av vattenmängden för detergentskumvätska typ A ersättas med kompletterande släckmedel.

Vid ersättning ska följande formler användas:

– 1 kg kompletterande släckmedel = 1 liter vatten för produktion av expanderande skumvätska typ A.

– 1 kg kompletterande släckmedel = 0,66 liter vatten för produktion av filmbildande skumvätska typ B.

Undantag

13 § Transportstyrelsen kan medge undantag från dessa föreskrifter.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna författning träder i kraft den 1 juli 2010.
2. Genom författningen upphävs Luftfartsverkets föreskrifter (LFS 1991:22) om ändring i Bestämmelser för Civil Luftfart – Flygplatser (BCL-F) 3.4 Räddningstjänst.
3. Flygplatser med drifttillstånd som meddelats av Transportstyrelsen eller dess föregångare före den 1 juli 2010 och som inte omfattats av krav på räddningstjänst enligt äldre föreskrifter ska uppfylla kravet på räddningstjänst i 5 § senast den 1 juli 2012.

På Transportstyrelsens vägnar

STAFFAN WIDLERT

Göran Svensson
(Luftfartsavdelningen)

Bilaga Utbildning för personal som ska utöva räddningstjänst på flygplats

1. Den som tillhandahåller utbildning för personal för räddningstjänst på flygplats ska ha personal och utrustning i tillräcklig omfattning. Verksamheten ska bedrivas i en miljö som är lämplig för att tillhandahålla den utbildning som är nödvändig för att kunna utöva räddningstjänst på flygplats.

Den som tillhandahåller utbildning ska särskilt

- a) ha en etablerad ledningsfunktion och ha personal med tillfredsställande kvalifikationer och erfarenhet för att tillhandahålla en utbildning som uppfyller kraven i punkten 2 i denna bilaga,
- b) ha tillgång till de hjälpmedel, lokaler och utrustningar som behövs för den typ av utbildning som erbjuds,
- c) ha en fastställd kursplan där utbildningarnas innehåll, arrangemang och längd framgår, och
- d) ha ett kvalitetssystem för att säkerställa kvaliteten hos tillhandahållna utbildningar.

2. Utbildningar för personal för räddningstjänst på flygplats ska vara anpassade efter den befattning som personalen ska ha och baseras på en kursplan som minst innehåller följande delar:

- a) flygplatskännedom och hur räddningstjänstfordon ska framföras på färdområdet
- b) nödutgångar i luftfartyg och möjligheter att bryta sig in i luftfartyg
- c) kommunikationssystem för räddningsinsatser på flygplatsen inklusive alarmering
- d) hur släckutrustning och andra redskap som krävs för att uppfylla insatskraven ska användas
- e) hur släckmedel ska användas
- f) assistans och hur första hjälpen ska ges vid evakuering av luftfartyg
- g) hur utrustning för räddning i luftfartyg ska användas
- h) hur brandbekämpning i luftfartyg ska utföras
- i) hantering av farligt gods i samband med räddningstjänst på flygplats
- j) räddningstjänstpersonalens arbetsuppgifter enligt flygplatsens plan för räddningsinsatser
- k) skyddskläder och andningsskydd
- l) människors psykiska och fysiska förmåga att hantera nöd- och kris-situationer
- m) praktiska övningar på de typer av luftfartyg som betjänar flygplatsen och med räddnings- och släckutrustning som används, inklusive övningar som omfattar brand i trycksatta bränsleledningar.